

Bonet
un dia d'orgues i esperari
Lapob

FORA =

NUM. 2 = AÑY 1

Santiago de Cuba, Novembre de 1906

GRILLONS!

Periodich Nacionalista Catalá

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
CALLE DE PADRE PICO, ALTA, NUMERO 31

Los treballs se publican baix la única y sola responsabilitat de sos
autors devant las lleys vigents á Cuba

LOS POBLES SON DIGNES DE LA LLIBERTAT QUE 'S GUANYEN

MORI-ESpanya

Si senyors, aixis, ab totes las lletras.

No en fa poch de temps que voliam contestarlo, féntli els honors deguts, á n' aquell rabiós "muera Cataluña!" que ab sobras de despit, estampá no fa molts mesos en lletras de motllo, un important rotatiu madrileny, al amparo d' aquesta delictiva jurisdicció rotada ab l' exclusiu objecte de taparnos la boca dins d' *España*, enfront els exabruptes dels *hidalgos*.

Sortosament, en aquest cas concret, lo govern espanyol ens ha facilitat la ocasió, al obligarnos á abandonar els seus *actuais dominis*, de posar els punt sobre las iis en forma, que no 'ns hauría pas sigut possible en aquella terra y estimada patria nostra, avuy dia vergonyosament opresa.

Ull per ull y dent per dent.

Ab la sola diferencia de que el nostre "Mori Espanya" es una exclamació mes llógica mes digne y sobre tot mes humana que 'l lladruch inconsútil, imprés en las páginas d' un diari, que com aquells que en ocasions semblants dsdefansavan la teoria de "*hasta la última peseta y la última gota de sangre*", se donaven patent á si meteixos, de ser els mes genuins representants de la opinió espanyola. Y cuan tals se nomeaan, motius déuhen tenirne.

Y aném á justificarnos.

Nosaltres al dir Mori Espanya!, perfectament conscients del nostre modo de procedir, aspirém á obtíndrer per qualsevol médi sia el que sia l' enderrocament, l' anulació, en una paraula la mort de un estat de cosas que constitueix una forsa, un poder que ab l' esmentat nom, retent sotmesas á la seva dictadura y arbitraria y uniformament lligadas entre si, diferentas nacionalitats perfectament carecterisadas, contra la voluntat sino de totes ellas, d' una part que per la seva importancia moral material y intelectual poseieix forsa sobrada per respirar per compte propri.

Cap nació, cap poder constituhit pot, sostenintse en principis de justicia, ocupar violentament, cap extensió determinada de territori, contra la voluntat dels hòmens indígenas que lo pòblen. Y si desohint tota rahó que no sia la de la forsa, un pòble al preu de bassals de sang, sotmet á un ó á alatre pòbles, aquets sempre, obsolutament sempre, están

en son perfecte dret, que no prescriu ni pot prescriurer may, de rebelarse, lluytant sense descans, fins á assolir totalment la seva independencia.

Y proba en son donada, els meteixos pobles circumscrius en la península ibérica, al llensar després de lluytas hameticas y desesperadas, una rera l' altre tantas rassis invasoras com habian tractat de apoderarse de sons respectius terrers.

Parli sino la historia pels huus, els gotts, els románs y ultimament els alarbs, als quins una dominació de set segles consecutius no 'ls va pas valer pera declarar prescrits els drets de sos dominats, á expul sarlos de llurs territoris conquerits.

Ja veuhen donchs com l' esmentat clam, lluny de ser criminós, es lema vibrant, d' aspiracions ho iradament llibertarias, quins futurs y indubitables beneficis no sols els desitjém pera nosaltres els cataláns, sino també y de cor, pera els vaschs, els asturiáns, els gallegos, els aragonesos & & en una paraula pera tots, absolutament tots els pobles germans en dominació espanyola, y quina mort no sols no la desitjém ni podém (ni per motius de egoisme) desitjar, sino que nostra mes vera satisfacció fora que disfrutant tots ells de una vida próspera y progresiva, estretament confederats unš ab altres, sens obehir á altres llassos que els de la germanó, per la llibérrima voluntat de cada un per si y ab lo lema de tot ab tots y pera tots, avantsessem junts, per l' esplendent camí de la felicitat humana, convertint un dia, lo mes proper possible als nostres pobles, en espills exemplars ahont poguessen enmirallarse els demás de tot el mon.

Comparin lo verdader significat dels esmentats clams, y jutjin serenament en conciencia.

Els que avuy enfront las protestas del poble catalá, negantse á seguir servint de biberón als vividors d' ofici, contestan ab lo crit de "muera Cataluña!", cridarán demá "muera Aragón" si aquesta terra, aixecant sa veu, aspira també com te dret, al seu mellorament social y politic, demá passat, "muera Galicia", cuan aquesta se senti moguda per similars aspiracions, matant y arresant, regions, á mida que totes aquestas despertantse de son ensopiment, no s' avin-